

tepav

Şubat 2021 Sayı | 102

İstihdam İzleme Bülteni

Pandeminin ikinci dalgasına yönelik önlemlerin etkisiyle istihdamda sektörel ayrışma belirginleşti.

Kasım ayında sigortalı çalışan sayısı yıllık olarak yüzde 4,5 oranında artarak 21,1 milyon olarak gerçekleşmiştir ancak, çalışan sınıfı ayrımında önemli farklılaşmalar mevcuttur. Toplam sigortalı çalışanların yüzde 72'sini oluşturan sigortalı ücretli çalışan grupta artış yüzde 5,4 olurken, esnaf-çiftçi grubunda değişimler, sırasıyla, yüzde 4,9 ve yüzde -6,1 olmuştur. Çiftçi sayısında Ağustos 2019'dan itibaren gözlenen daralma eğilimi pandemiyle birlikte derinleşmiş ve yıl genelinde devam etmiştir.

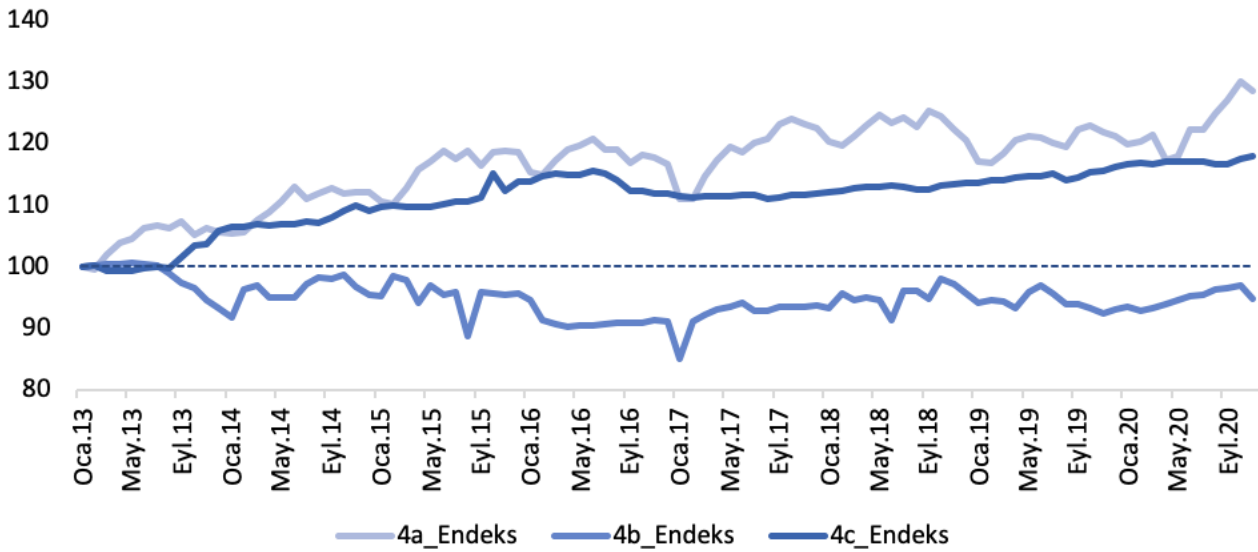
Pandeminin ikinci dalgasına yönelik önlemlerin etkisiyle sektörel ayrışma belirginleşmiştir. COVID-19 salgınının önemli oranda etkilediği sektörlerden konaklama ve yiyecek ile kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor faaliyet grubunda yüksek oranlı yıllık düşüşler gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, ev içi hizmetlerinin içerildiği hanehalklarının işveren olarak faaliyeti sektöründeki yüzde 50'ler üzerindeki daralma devam etmektedir. Ancak, bu gruptan ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar sınıfına kısmi geçişler mevcuttur.

İmalat, ticaret ve inşaat sektörlerinde istihdam görünümü görece olarak olumludur. Yılın ikinci yarısında toparlanma gösteren sektörlerde istihdam artışının yıl sonuna doğru ivmelendiği gözlenmektedir. Kasım ayında imalat, inşaat ve toptan ve perakende ticaret sektörlerinde 2020 yılının yıllık bazda en yüksek istihdam artışları gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, pandemi nedeniyle öne çıkan insan sağlığı ve sosyal hizmetler sektöründe de yüksek oranlı istihdam artışları sürmektedir.

Turizm bölgesinde bulunan illerde istihdam gelişmeleri olumsuz seyrini korumaktadır. Antalya yıl genelinde istihdamı en fazla daralan il olarak öne çıkmaktadır ve Kasım ayında da yıllık istihdamı gerilemiştir. Diğer bir turizm şehri olan Nevşehir'de de istihdam artışları sınırlı olup pandemi öncesi döneme göre oldukça olumsuz bir görünüm sergilemektedir. Diğer taraftan, doğu illerimizden Siirt, Ardahan ve Hakkari'de de istihdam kayıpları veya sınırlı artışlar gözlenmektedir ancak, geçmiş aylara göre daha olumlu bir seyir göstermektedir.

Kasım ayında sigortalı çalışan sayısı yıllık olarak yüzde 4,5 oranında artarak 21,1 milyon olarak gerçekleşmiştir ancak, çalışan sınıfı ayrımında önemli farklılaşmalar mevcuttur. Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), sigortalı çalışanlara ait Kasım 2020 verilerini 29 Ocak 2021 tarihinde açıklamıştır. Buna göre, toplam sigortalı çalışanların yüzde 72'sini oluşturan sigortalı ücretli çalışan grupta (4/a) artış yüzde 5,4 olurken, esnaf-çiftçi grubunda (4/b) değişimlere bakıldığında, esnaf sayısında yüzde 4,9 artış görülürken çiftçi sayısında yüzde 6,1 düşüş görülmüştür. Çiftçi sayısında Ağustos 2019'dan itibaren gözlenen daralma eğilimi pandemiyle birlikte derinleşmiş ve yıl genelinde devam etmiştir. Kamu sektöründe sigortalı çalışan (4/c) sayısındaki artış ise yüzde 2'dir (Şekil 1 ve Şekil 2).

Şekil 1. Sigortalı çalışan sınıfı değişimler (2013=100)

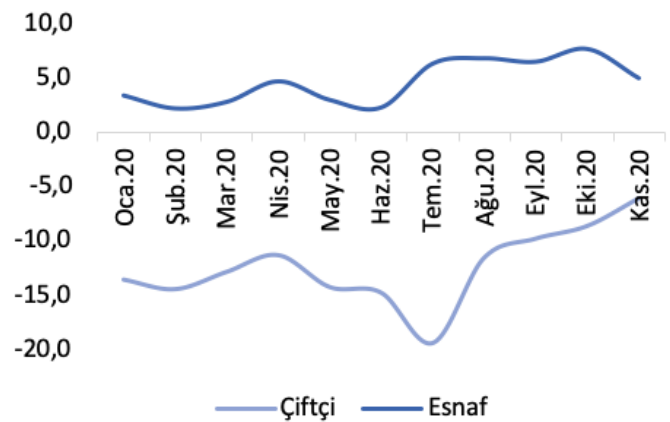
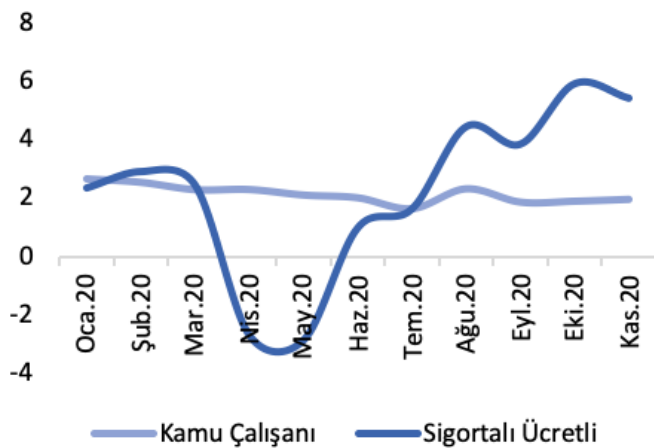

Kaynak: SGK ve TEPAV

Şekil 2. Çalışan sayısındaki değişim, yıllık yüzde değişim (Ocak -Kasım 2020)

Sigortalı Ücretli ve Kamu Çalışanı

Esnaf ve Çiftçi

Kaynak: SGK ve TEPAV

Pandeminin ikinci dalgasına yönelik kapasite kısıtlayıcı önlemlerin etkisiyle sektörel ayrışmalar belirginleşmiştir. Kasım 2020'de COVID-19 salgınının önemli oranda etkilediği sektörlerden konaklama ve yiyecekta yüzde 8,7, kültür, sanat, eğlence, dinlence ve sporda da yüzde 7,5 düzeyinde yüksek oranlı yıllık düşüşler gerçekleşmiştir. Ayrıca, idari destek ve destek hizmetleri faaliyetinde de Nisan-Mayıs 2020 dönemine benzer bir daralma (yüzde 11,3) yaşanmıştır. Diğer taraftan, ev içi hizmetlerin içerildiği hanehalklarının işveren olarak faaliyeti sektöründeki yüzde 50'ler üzerindeki daralma devam etmektedir. Ancak, bu gruptan ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar sınıfına kısmi geçişler mevcuttur. Nitekim ilgili gruptaki yüzde 30'lar düzeyindeki istihdam artışı korunmaktadır (Şekil 3).

İmalat, ticaret ve inşaat sektörlerinde istihdam görünümü görece olarak olumludur. Yılın ikinci yarısında toparlanma gösteren sektörlerde istihdam artışının yılsonuna doğru artarak devam ettiği görülmektedir. Kasım 2020'de tarım, ormancılık ve balıkçılıkta yüzde 10,4, imalatıta yüzde 7,9, inşaatıta yüzde 14,7 ve toptan ve perakende ticaret sektörlerinde yüzde 4,7 oranında istihdam artışları gerçekleşmiştir. Söz konusu oranlar 2020 yılının yıllık bazda en yüksek istihdam artışlarıdır. Diğer taraftan, pandemi nedeniyle öne çıkan insan sağlığı ve sosyal hizmetler sektöründe de yüksek oranlı istihdam artışları (yüzde 43,6) sürmektedir (Şekil 3).

Şekil 3. Ana sektörlerle göre sigortalı ücretli çalışan sayısı değişimi, yıllık yüzde değişim (Ocak-Kasım 2020)

	Oca.20	Şub.20	Mar.20	Nis.20	May.20	Haz.20	Tem.20	Ağu.20	Eyl.20	Eki.20	Kas.20
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	-0,2	-3,9	-2,5	-3,4	-3,6	-0,8	-0,5	3,9	5,3	7,3	10,4
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	-0,6	-4,7	-2,4	-7,2	-6,7	-1,9	-2,2	1,6	1,5	2,6	3,4
İmalat	5,2	6,6	6,4	2,4	2,9	5,7	5,1	7,7	7,6	7,7	7,9
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	6,1	4,7	4,6	1,8	4,0	5,4	4,1	5,3	3,4	2,8	-1,6
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	-0,5	-0,5	-0,3	-1,2	-2,0	-1,2	-0,8	1,5	2,0	0,9	0,1
İnşaat	-14,6	-13,0	-10,5	-15,6	-13,1	0,9	0,7	10,0	11,3	13,6	14,7
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	3,0	4,4	4,5	1,1	0,9	3,4	3,1	4,1	3,9	4,3	4,7
Ulaştırma ve Depolama	6,5	7,1	6,5	1,9	2,1	4,8	5,2	7,2	2,8	4,0	4,3
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	8,0	8,8	2,4	-16,4	-19,6	-18,0	-14,5	-9,2	-11,9	-9,3	-8,7
Bilgi ve İletişim	11,1	11,7	10,2	5,3	5,3	8,0	7,7	8,2	4,3	3,5	-5,4
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,6	1,4	2,0	0,3	-0,2	1,1	-0,4	1,0	1,6	2,1	2,4
Gayrimenkul Faaliyetleri	11,0	12,8	12,5	9,8	8,1	10,6	10,8	14,4	14,1	14,4	13,6
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,1	0,8	-0,3	-4,6	-5,4	-3,5	1,2	-0,8	1,5	4,5	5,8
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	-2,0	-4,5	-5,4	-11,3	-11,9	-9,6	-6,3	-4,2	-6,1	-3,0	-11,3
Kamu Yönetimi Ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik	10,1	8,5	8,6	7,8	6,4	15,0	15,6	16,5	17,9	19,1	24,5
Eğitim	5,6	5,4	2,4	-1,7	-3,4	3,0	2,5	3,6	-4,3	-1,8	0,1
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	12,1	12,5	15,1	15,2	15,2	18,6	18,9	20,8	26,3	44,8	43,6
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	6,5	8,4	2,5	-8,3	-11,1	-8,9	-9,5	-10,7	-9,0	-3,9	-7,5
Diğer Hizmet Faaliyetleri	4,4	5,3	4,0	-4,1	-4,7	-3,7	-3,8	-0,2	-1,4	-1,5	-1,2
Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri	-29,5	-32,9	-37,3	-39,0	-38,2	-35,2	-49,4	-49,1	-50,4	-50,5	-50,6
Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri	10,9	8,7	5,6	3,3	3,1	1,7	1,2	0,7	5,3	3,7	3,5
Bk-9 Ev Hizmetlerinde 10 Günden Fazla Çalışanlar	9,0	12,2	14,6	11,9	10,2	11,7	18,9	26,6	28,7	30,7	30,8
Toplam	2,4	2,9	2,5	-2,7	-2,8	1,0	1,7	4,5	3,9	5,9	5,4

Kaynak: SGK ve TEPAV

Alt sektörlerde insan sağlığı hizmetleri 262 bin ile çalışan sayısı en çok artış gösteren sektördür. Bu sektörü 182 bin artışla bina inşaatı ve 54 bin artışla kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik sektörleri takip etmiştir. Çalışan sayısı en hızlı artan sektör de yine yüzde 47,9 ile insan sağlığı hizmetleri sektörü olmuştur. Bu sektörü yüzde 36,9 artışla yatılı bakım faaliyetleri, yüzde 34,7 artışla posta ve kurye faaliyetleri ve yüzde 32,4 artışla kütüphane, arşiv ve müzeler sektörleri takip etmiştir. Pandemi döneminde öne çıkan posta ve kurye faaliyetleri, insan sağlığı hizmetleri gibi sektörler önemini korumaktadır (Şekil 4).

Şekil 4. Sigortalı ücretli çalışan sayısı en fazla/hızlı artan 10 alt sektör (Kasım 2020)

Sektör	Yıllık değişim	Sektör	Yıllık değişim, yüzde
İnsan Sağlığı Hizmetleri	261.874	İnsan Sağlığı Hizmetleri	47,9
Bina İnşaatı	181.621	Yatılı Bakım Faaliyetleri	36,9
Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik	53.646	Posta ve Kurye Faaliyetleri	34,7
Perakende Ticaret	45.644	Kütüphane, Arşiv ve Müzeler	32,4
Toptan Ticaret	43.422	Ev Hizmetlerinde 10 Günden Fazla Çalışanlar	30,8
Büro Yönetimi, Büro Desteği Faaliyetleri	36.268	Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştir.	30,0
Giyim Eşyaları İmalatı	28.378	Kanalizasyon	28,1
Gıda Ürünleri İmalatı	27.931	İyileştirme ve Diğer Atık Yön. Hizmetleri	25,4
Tekstil Ürünleri İmalatı	27.814	Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik	24,5
Fabrikasyon Metal Ürünleri	25.879	Bina İnşaatı	23,8
TOPLAM	781.963	TOPLAM	5,4

Kaynak: SGK ve TEPAV

Kasım 2020'de 89 sektörün 22'sinde sigortalı ücretli çalışan sayısında azalış görülmüştür. En çok daralan sektör 119 binlik istihdam kaybı ile bina ve çevre düzenleme faaliyetleri sektörü olmuştur. Oransal olarak bakıldığında, istihdam en hızlı bilgi hizmet faaliyetleri sektöründe (yüzde 57,2) gerilemiştir. Bu sektörü yüzde 52,6'lık azalışla ev içi çalışanların faaliyetleri sektörü takip etmiştir (Şekil 5).

Şekil 5. Sigortalı ücretli çalışan sayısı en fazla/hızlı azalan 10 alt sektör (Kasım 2020)

Sektör	Yıllık değişim	Sektör	Yıllık değişim, yüzde
Bina ve Çevre Düzenleme Faaliyetleri	-118.783	Bilgi Hizmet Faaliyetleri	-57,2
Güvenlik ve Soruşturma Faaliyetleri	-95.449	Ev İçi Çalışanların Faaliyetleri	-52,6
Yiyecek ve İçecek Hizmeti Faaliyetleri	-59.611	Güvenlik ve Soruşturma Faaliyetleri	-30,1
Konaklama	-27.978	Bina ve Çevre Düzenleme Faaliyetleri	-18,9
Bilgi Hizmet Faaliyetleri	-24.773	Hane halkları Tarafından Kendi İhtiyaç Faaliyetleri	-18,7
Seyahat Acentesi, Tur Operatörü Rezervasyon Hizmetleri	-6.383	Suyun Toplanması Arıtılması ve Dağıtılması	-18,6
Ev İçi Çalışanların Faaliyetleri	-6.343	Kumar ve Müşterek Bahis Faaliyetleri	-13,2
Spor, Eğlence ve Dinlenme Faaliyetleri	-4.799	Ham Petrol ve Doğalgaz Çıkarması	-12,6
Reklamcılık ve Pazar Araştırması	-4.360	Seyahat Acentesi, Tur Operatörü Rezervasyon Hizmetleri	-11,8
Suyun Toplanması Arıtılması ve Dağıtılması	-2.517	Yaratıcı Sanatlar, Eğlence Faaliyetleri	-10,5
TOPLAM	781.963	TOPLAM	5,4

Kaynak: SGK ve TEPAV

Turizm bölgesinde bulunan illerde istihdam gelişmeleri olumsuz seyrini korumaktadır. Antalya yıl genelinde istihdamı en fazla daralan il olarak öne çıkmaktadır ve Kasım 2020'de de yıllık istihdamı yüzde 3,3 oranında gerilemiştir. Diğer bir turizm şehri olan Nevşehir'de de istihdam artışları sınırlı olup (yüzde 1,9), pandemi öncesi döneme göre oldukça olumsuz bir görünüm sergilemektedir. Diğer taraftan, doğu illerimizden Siirt (yüzde -2,7), Ardahan (yüzde -0,7) ve Hakkari'de (yüzde 1,2) de istihdam kayıpları veya sınırlı artışlar gözlenmektedir ancak, geçmiş aylara göre bakıldığında bu illerde görece bir toparlanmadan bahsedilebilir (Şekil 6).

Şekil 6. Sigortalı ücretli çalışan sayısı en hızlı azalan 10 il, yıllık yüzde değişim (Ocak -Kasım 2020)

	Oca.20	Şub.20	Mar.20	Nis.20	May.20	Haz.20	Tem.20	Ağu.20	Eyl.20	Eki.20	Kas.20
Antalya	5,2	5,5	-1,7	-19,1	-23,3	-22,1	-19,0	-11,2	-10,6	-6,5	-3,3
Siirt	0,3	-1,4	-1,9	-3,9	-6,8	-3,2	0,6	-2,6	-4,9	-0,1	-2,7
Ardahan	-25,0	-22,7	-18,9	-24,3	-22,8	-14,3	-12,9	-8,3	-8,7	-0,9	-0,7
Karabük	-1,4	-3,0	-2,9	-7,0	-5,6	-2,4	-2,2	-0,3	-1,9	2,6	0,5
Hakkari	8,9	4,3	1,2	0,8	-11,5	-7,4	-6,2	-2,4	-7,2	2,9	1,2
Muş	7,5	8,3	6,4	2,4	-0,4	6,8	2,8	4,0	-0,9	2,4	1,5
Nevşehir	12,6	8,6	9,7	3,0	1,5	5,5	2,9	1,7	2,0	3,8	1,9
Burdur	-1,4	-1,8	-3,1	-8,0	-8,8	-4,5	-2,6	3,3	4,2	6,3	2,2
Kars	-3,0	-7,0	-6,2	-9,3	-7,5	-2,0	2,3	2,6	-0,3	4,7	2,4
Trabzon	-0,7	-1,6	-1,8	-6,8	-5,8	-2,8	-2,0	0,2	1,7	5,9	3,0

Kaynak: SGK ve TEPAV

Doğu ve Karadeniz illerinde pandeminin istihdam üzerindeki olumsuz etkisi büyük ölçüde telafi edilmiştir. Kasım ayında en yüksek yıllık istihdam artışı gösteren il Elazığ'dır (yüzde 36,8) ve yılın ikinci yarısı itibarıyla istihdamda çok hızlı artışların olması dikkat çekmektedir. Söz konusu gelişmenin Ocak ayında yaşanan deprem sonrasındaki yeniden yapılanma süreci ile ilişkili olabileceği değerlendirilmektedir. Bu dönemde bölgede TOKİ kaynaklı inşaat faaliyetleri yoğunlaşmış ve sektördeki çalışan sayısı artmıştır. Diğer taraftan, Bingöl, Bitlis, Batman ve Mardin de Kasım ayı itibarıyla istihdamında yıllık artışı yüzde 10'un üzerinde gerçekleşen diğer doğu illeridir. Dikkat çeken diğer bir bölge Doğu Karadeniz'dir; Rize (yüzde 15,2), Artvin (yüzde 13,5) ve Gümüşhane'de (yüzde 12,5) yüksek oranlı istihdam artışları gerçekleşmiştir (Şekil 7).

Şekil 7. Sigortalı ücretli çalışan sayısı en hızlı artan 10 il, yıllık yüzde değişim (Ocak-Kasım 2020)

	Oca.20	Şub.20	Mar.20	Nis.20	May.20	Haz.20	Tem.20	Ağu.20	Eyl.20	Eki.20	Kas.20
Elazığ	-22,5	-5,5	-1,2	-2,9	-0,3	8,5	14,6	26,4	31,0	35,6	36,8
Rize	0,0	-2,2	0,3	-9,5	-4,9	1,1	1,7	4,6	5,2	9,2	15,2
Kırıkkale	0,5	1,0	-1,4	-5,9	-5,2	-2,2	-0,8	10,0	11,5	14,7	13,9
Artvin	-3,0	-5,6	-8,1	-13,8	-11,4	-7,1	-3,2	4,5	3,9	11,8	13,5
Bingöl	-2,8	-6,4	-7,7	-12,3	-13,9	-6,5	-3,0	-1,9	4,5	10,6	13,1
Bitlis	0,1	-3,1	-1,8	-2,6	-4,2	6,6	8,1	11,2	11,9	13,2	13,1
Batman	10,5	8,2	8,5	4,4	5,2	9,2	13,4	16,3	14,3	13,9	12,7
Gümüşhane	-0,3	-3,9	-3,1	-9,2	-9,3	-0,1	2,2	8,4	6,7	12,8	12,5
Mardin	9,1	7,8	7,3	4,4	4,9	10,8	14,5	12,0	11,1	14,3	11,8
Çankırı	-3,0	-1,5	-3,3	-12,3	-5,1	1,0	3,3	6,2	10,1	13,9	11,6

Kaynak: SGK, TEPAV

Sigortalı ücretli çalışan sayısı Ardahan, Siirt ve Antalya'da azalırken, diğer tüm illerde artmıştır. En fazla artış 130 bin ile İstanbul'da yaşanmıştır. İstanbul'u 53 bin artışla Kocaeli, 47 bin artışla İzmir, 40 bin artışla Ankara ve 34 bin artışla Bursa takip etmiştir. Yüksek çalışan nüfusa sahip büyükşehirler ön plana çıkmaktadır (Şekil 8).

Şekil 8. Sigortalı ücretli çalışan sayısı en fazla artan/azalan 10 il (Kasım 2020)

En fazla artan	Yıllık değişim	En fazla azalan/sınırlı artan	Yıllık değişim
İstanbul	129.727	Antalya	-17.910
Kocaeli	53.243	Siirt	-864
İzmir	47.428	Ardahan	-63
Ankara	40.285	Karabük	191
Bursa	33.517	Hakkari	317
Gaziantep	32.596	Tunceli	429
Tekirdağ	25.520	Muş	471
Elazığ	25.060	Kars	593
Mersin	21.476	Bayburt	736
Balıkesir	18.553	Burdur	751
TOPLAM	781.963	TOPLAM	781.963

Kaynak: SGK ve TEPAV

KOBİ firmalarında da pandeminin öne çıkardığı sektörlerde istihdam görünümü olumludur. Kasım 2020’de, insan sağlığı hizmetleri (yüzde 31,4) ve alt sektörlerinde yüksek oranda yıllık artışlar devam etmektedir. Yatılı bakım faaliyetlerinde yüzde 35,4, eczacılık ve eczacılığa ilişkin faaliyetlerde ise yüzde 26,3 oranında istihdam artışları gerçekleşmiştir. Benzer şekilde, posta ve kurye faaliyetlerinde de KOBİ istihdamı artışı yüzde 43,4’tür. En yüksek istihdam artışı gerçekleşen sektör ise iyileştirme ve atık yönetimi hizmetleri faaliyetidir (Şekil 9).

Kasım 2020’de KOBİ sigortalı çalışan sayısı 424 bin artmıştır. Kasım 2019’a göre KOBİ sigortalı çalışan sayısı en fazla artan sektör 159 bin istihdam artışı ile bina inşaatı sektöründe olmuştur. Bu sektörü 79 bin artış ile insan sağlığı hizmetleri, 45 bin artış ile perakende ticaret ve toptan ticaret sektörleri izlemiştir (Şekil 9).

Şekil 9. KOBİ sigortalı çalışan sayısı en fazla/hızlı artan 10 sektör (Kasım 2020)

En fazla artan	Yıllık değişim	En hızlı artan	Yıllık değişim, yüzde
Bina İnşaatı	158.849	İyileştirme ve Diğer Atık Yönetim Hizmetleri	60,4
İnsan Sağlığı Hizmetleri	79.379	Tütün Ürünleri İmalatı	49,3
Perakende Ticaret	45.238	Posta ve Kurye Faaliyetleri	43,4
Toptan Ticaret	45.082	Yatılı Bakım Faaliyetleri	35,4
Giyim Eşyaları İmalatı	30.137	Kütüphane, Arşiv ve Müzeler	32,4
Gayrimenkul Faaliyetleri	20.008	İnsan Sağlığı Hizmetleri	31,4
Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik	19.756	Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği	31,1
Toptan ve Perakende Ticaret ve Motorlu Taşıtların Onarımı	18.560	Ev Hizmetlerinde 10 Günden Fazla Çalışanlar	30,8
Fabrikasyon Metal Ürünleri	17.284	Eczacılık ve Eczacılığa İlişkin Malzeme İmalatı	26,3
Mobilya İmalatı	15.998	Bina İnşaatı	24,9
TOPLAM	424.055	TOPLAM	3,7

Kaynak: SGK ve TEPAV

KOBİ sigortalı çalışan sayısı en fazla artan il 70 bin istihdam artışı ile İstanbul’dur. İstanbul’u 31 bin artış ile İzmir, 28 bin artış ile Bursa, 22 bin artışla Kocaeli ve 15 bin artışla Ankara izlemiştir. KOBİ

sigortalı çalışan sayısı en hızlı artan il yüzde 19,2 ile Bingöl olmuştur. Bingöl'ü, Bitlis, Rize, Batman ve Sinop takip etmiştir. Doğu ve Karadeniz illeri öne çıkmaktadır (Şekil 10).

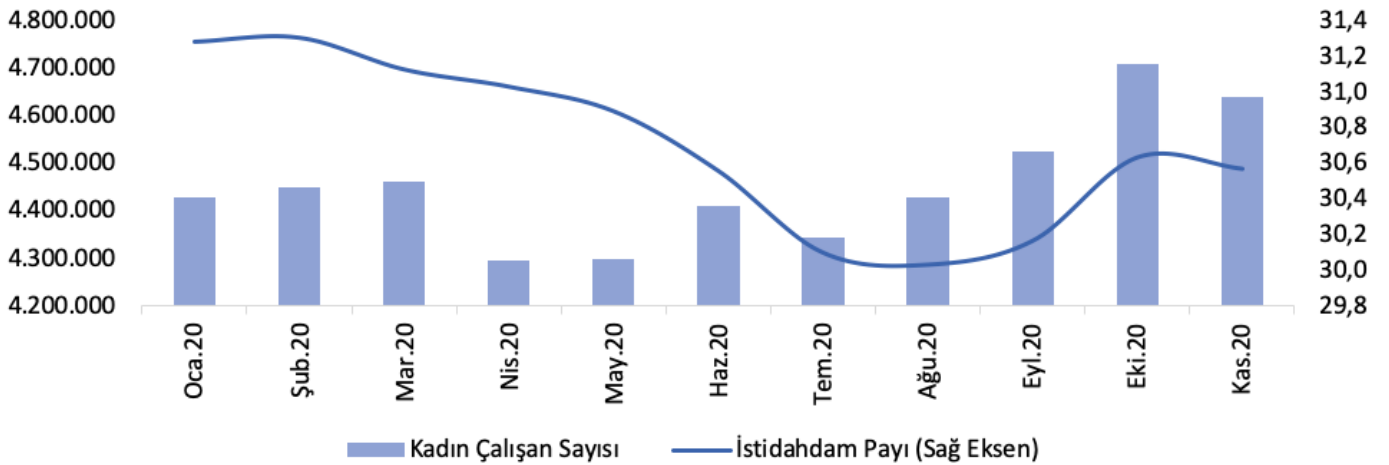
Şekil 10. KOBİ sigortalı çalışan sayısı en fazla/hızlı artan 10 il (Kasım 2020)

En fazla artan	Yıllık değişim	En hızlı artan	Yıllık değişim
İstanbul	69.885	Bingöl	19,2
İzmir	30.667	Bitlis	13,7
Bursa	27.898	Rize	13,1
Kocaeli	22.368	Batman	11,9
Ankara	14.707	Sinop	10,8
Adana	13.077	Mardin	10,7
Tekirdağ	13.027	Erzincan	10,0
Balıkesir	12.693	Elazığ	9,5
Gaziantep	12.406	Balıkesir	8,5
Mersin	12.327	Malatya	8,4
TOPLAM	424.055	TOPLAM	3,7

Kaynak: SGK ve TEPAV

Sigortalı kadın çalışan sayısının payı gerilemektedir. Kasım 2020'de sigortalı kadın çalışan sayısı bir yıl öncesinde göre 204 bin artmıştır ancak, 2020 yılı başında yüzde 31,3 olan sigortalı kadın çalışan sayısının toplam içindeki payı Kasım ayında yüzde 30,6'ya gerilemiştir (Şekil 11).

Şekil 11. Sigortalı kadın çalışan sayısı ve payı, milyon kişi ve yüzde (Ocak-Kasım 2020)

Kaynak: SGK ve TEPAV

Kadın çalışan sayısının baskın olduğu sektörlerden bazıları salgın nedeniyle önem kazanmıştır. Kadın istihdamının en yoğun olduğu faaliyet grupları; ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar (yüzde 93,7), ev içi çalışanlar faaliyetleri (yüzde 74,5), sosyal hizmetler (yüzde 70,8), yatılı bakım faaliyetleri (yüzde 64,7) ve eğitimidir (yüzde 63,4). Kasım ayındaki istihdam gelişmeleri incelendiğinde, insan sağlığı hizmetleri (yüzde 38), ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar (yüzde 29,6) ile yatılı bakım faaliyetleri (yüzde 28,5) gruplarındaki kadın çalışan sayısında yüksek artışlar gerçekleşmiştir (Şekil 12).

Şekil 12. Sigortalı kadın çalışanların payının en yüksek olduğu ilk 10 sektör ve il, yüzde (Kasım 2020)

Sektör	Pay	İl	Pay
Ev Hizmetlerinde 10 Günden Fazla Çalışanlar	93.7	Edirne	38.3
Ev İçi Çalışanların Faaliyetleri	74.5	Denizli	36.7
Sosyal Hizmetler	70.8	Ordu	35.8
Yatılı Bakım Faaliyetleri	64.7	Kırklareli	35.0
Eğitim	63.4	İzmir	34.8
İnsan Sağlığı Hizmetleri	61.1	İstanbul	34.4
Hukuki Ve Muhasebe Faaliyetleri	56.5	Antalya	34.4
Sigorta Reasürans Emeklilik Fonları (Zor. S. G. Hariç)	55.1	Giresun	34.2
Giyim Eşyaları İmalatı	51.7	Düzce	33.8
Diğer Hizmet Faaliyetleri	51.4	Sinop	33.5

Kaynak: SGK ve TEPAV

Son bir yılda 136 bin artışla insan sağlığı hizmetleri sektörü kadın çalışan sayısında en çok artış yaşanan sektör olmuştur. Bu sektörü 20 bin artışla perakende ticaret ve 17 bin artışla giyim eşyaları imalatı takip etmiştir. Oransal artışlara bakıldığında, kanalizasyon sektörü yüzde 53,9'luk artışla kadın istihdamını en hızlı artıran sektör olmuştur (Şekil 13).

Şekil 13. Sigortalı ücretli kadın çalışan sayısı en fazla/hızlı artan 10 sektör (Kasım 2020- Kasım 2019)

En fazla artan	Yıllık değişim	En hızlı artan	Yıllık değişim, yüzde
İnsan Sağlığı Hizmetleri	136.060	Kanalizasyon	53,9
Perakende Ticaret	19.834	İnsan Sağlığı Hizmetleri	38,0
Giyim Eşyaları İmalatı	16.619	Kütüphane, Arşiv ve Müzeler	33,8
Toptan Ticaret	13.870	Tütün Ürünleri İmalatı	32,9
Ev Hizmetlerinde 10 Günden Fazla Çalışanlar	13.794	Ev Hizmetlerinde 10 Günden Fazla Çalışanlar	29,6
Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik	11.203	Yatılı Bakım Faaliyetleri	28,5
Gıda Ürünleri İmalatı	10.018	Madencilik Destekleyici Hizmet	26,6
Bina İnşaatı	7.965	Elektrikli Teçhizat İmalatı	22,7
Elektrikli Teçhizat İmalatı	7.571	Diğer İmalatlar	22,4
Tekstil Ürünleri İmalatı	6.883	Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik	22,3
TOPLAM	203.738	TOPLAM	4,6

Kaynak: SGK ve TEPAV

Kadın istihdamının en yüksek olduğu il Edirne'dir. Sigortalı çalışanlar içinde kadınların payı il bazında incelendiğinde, Edirne yüzde 38,3 ile ilk sırayı almakta, Edirne'yi Denizli (yüzde 36,7), Ordu (yüzde 35,8) ve Kırklareli (yüzde 35) izlemektedir. İzmir, İstanbul ve Antalya da sigortalı kadın çalışan sayısı yüksek olan büyükşehirlerdir (Şekil 12).

Kasım ayında 6 il dışında kadın istihdamında artış yaşanmıştır. Kadın çalışan sayısı düşen iller Hakkari, Trabzon, Karabük, Siirt, Adıyaman ve Antalya'dır. Sayı olarak bakıldığında, istihdamında artış gerçekleşen illerin başında 56 binlik artışıyla İstanbul gelmektedir. İstanbul'u 16 bin artış ile İzmir, 15 bin artış ile Kocaeli ve 11 bin artış ile Bursa ve Ankara takip etmiştir. Oransal değişime bakıldığında ise en hızlı artış yüzde 19,1 ile Bingöl'de yaşanmıştır. Bingöl'ü Batman, Mardin, Kocaeli ve Diyarbakır takip etmiştir (Şekil 14).

Şekil 14. Sigortalı ücretli kadın çalışan sayısı en fazla/hızlı artan 10 il (Kasım 2020)

En fazla artan	Yıllık değişim	En hızlı artan	Yıllık değişim
İstanbul	56.397	Bingöl	19,1
İzmir	15.806	Batman	13,7
Kocaeli	15.141	Mardin	13,3
Bursa	10.872	Kocaeli	11,0
Ankara	10.728	Diyarbakır	10,9
Tekirdağ	7.987	Sivas	10,8
Gaziantep	6.178	Kırıkkale	10,6
Balıkesir	4.700	Gaziantep	10,2
Manisa	4.515	Sinop	9,9
Mersin	4.310	Tekirdağ	9,3
TOPLAM	203.738	TOPLAM	4,6

Kaynak: SGK ve TEPAV

Son bir yılda işyeri sayısı 63 sektörde artmıştır. Kasım 2020'de Türkiye genelinde faaliyet gösteren işyeri sayısı yüzde 3,5 (67 bin) artarak 1 milyon 953 bin olmuştur. Kasım 2019'a göre 18 bin artış ile bina inşaatı sektörü işyeri sayısı en fazla artan sektör olmuştur. Bu sektörü, ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar, perakende ticaret ile gayrimenkul faaliyetleri sektörleri izlemiştir. İşyeri sayısı en hızlı artan sektör yüzde 74,6 ile kütüphane, arşiv ve müzeler sektörü olmuştur. Salgında faaliyeti yoğunlaşan eczacılık ve eczacılığa ilişkin malzeme imalatı, yatılı bakım faaliyetleri ya da posta ve kurye faaliyetleri gibi sektörlerde işyeri sayısının hızla arttığı görülmektedir (Şekil 15).

Şekil 15. İşyeri sayısı en fazla/hızlı artan 10 sektör (Kasım 2020)

En fazla artan	Yıllık değişim	En hızlı artan	Yıllık değişim
Bina İnşaatı	17.922	Kütüphane, Arşiv ve Müzeler	74,6
Ev Hizmetlerinde 10 Günden Fazla Çalışanlar	13.982	Posta ve Kurye Faaliyetleri	44,8
Perakende Ticaret	12.701	Yatılı Bakım Faaliyetleri	32,1
Gayrimenkul Faaliyetleri	8.338	Ev Hizmetlerinde 10 Günden Fazla Çalışanlar	29,6
Toptan Ticaret	6.661	Eczacılık ve Eczacılığa İlişkin Malzeme İmalatı	23,5
Toptan ve Perakende Ticaret ve Motorlu Taşıtların Onarımı	5.611	Ormancılık ve Tomrukçuluk	23,1
İnsan Sağlığı Hizmetleri	3.508	Bina İnşaatı	19,7
Kara Taşımacılığı ve Boru Hattı Taşımacılığı	2.113	Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik	13,8
Hukuki ve Muhasebe Faaliyetleri	1.520	Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği	13,5
Mimarlık ve Mühendislik Faaliyeti	1.513	Bilgisayar Programlama ve Danışmanlık	13,1
TOPLAM	66.515	TOPLAM	3,5

Kaynak: SGK ve TEPAV

Son bir yılda işyeri sayısı 75 ilde arttı. İşyeri sayısı en çok artan il İstanbul (18 bin) olmuştur. İstanbul'u İzmir, Ankara, Bursa ve Antalya takip etmiştir. Oransal değişime bakıldığında, işyeri sayısı en hızlı artan il yüzde 8,6 artışla Bitlis olmuştur. Bitlis'i Şırnak, Mardin, Batman, Şanlıurfa ve Yalova takip etmiştir (Şekil 16).

Şekil 16. İşyeri sayısı en fazla/hızlı artan 10 il (Kasım 2020)

En fazla artan	Yıllık değişim	En hızlı artan	Yıllık değişim
İstanbul	17.807	Bitlis	8,6
İzmir	4.937	Şırnak	8,3
Ankara	4.007	Mardin	7,6
Bursa	3.239	Batman	7,4
Antalya	2.228	Urfa	7,2
Kocaeli	2.158	Yalova	7,2
Muğla	2.012	Ağrı	6,1
Adana	1.671	Bingöl	5,7
Balıkesir	1.587	Muğla	5,5
Mersin	1.494	Hakkari	5,5
TOPLAM	66.515	TOPLAM	3,5

Kaynak: SGK ve TEPAV

Havayolu taşımacılığı sektörü dışındaki tüm sektörlerde ortalama günlük kazanç geçen yılın aynı dönemine göre artmıştır. Prime esas ortalama günlük kazançların sektörler göre dağılımına bakıldığında, Kasım 2020 verilerine göre, bir yılda ortalama günlük kazancı en hızlı artan sektör yüzde 59,6'lık artış ile bilgi hizmet faaliyetleri sektörü olmuştur. Bu sektörü yüzde 37,8'lik artışla kumar ve müşterek bahis faaliyetleri, yüzde 33,9'luk artışla yaratıcı sanatlar, eğlence faaliyetleri sektörleri takip etmiştir (Şekil 17).

Tüm illerde ortalama günlük kazanç artmıştır. Prime esas ortalama günlük kazançların illere göre dağılımları incelendiğinde, Kasım 2020 verilerine göre bir yılda ortalama günlük kazancı en hızlı artan il yüzde 24,1 ile Karabük olmuştur. Karabük'ü Mersin, Bolu, Sakarya ve Kilis izlemiştir (Şekil 17).

Şekil 17. Ortalama Günlük Kazancı (TL) En Hızlı Artan 10 Sektör/İl (Kasım 2020)

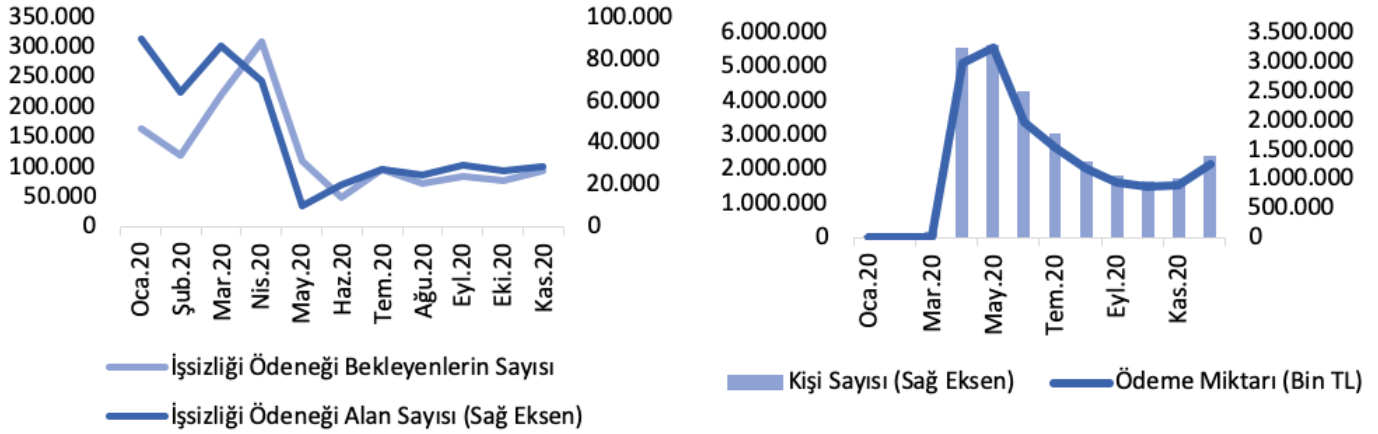
Sektör	Yıllık değişim	İl	Yıllık değişim
Bilgi Hizmet Faaliyetleri	59,6	Karabük	24,1
Kumar Ve Müşterek Bahis Faal	37,8	Mersin	22,0
Yaratıcı Sanatlar, Eğlence Faaliyetleri	33,9	Bolu	21,9
Uluslararası Örgüt ve Temsili Faaliyetler	31,9	Sakarya	21,0
Telekomünikasyon	29,9	Kilis	20,6
Ham Petrol ve Doğalgaz Çıkarımı	29,3	Bartın	20,5
Spor, Eğlence ve Dinlence Faaliyetleri	28,2	Kırşehir	20,5
Yayıncılık Faaliyetleri	28,1	Manisa	20,5
İnsan Sağlığı Hizmetleri	27,9	İzmir	20,5
Motorlu Kara Taşıtı ve Römork İmalatı	27,4	Aksaray	20,4

Kaynak: SGK ve TEPAV

(*) 4/a sigortalı ücretli çalışanlar esas alınmıştır.

İşsizlik ödeneği bekleyenler ile kısa çalışma ödeneğinden yararlananların sayısı arttı. Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) verilerine göre, Kasım-Aralık ayında işsizlik ödeneği bekleyenlerin sayısı Ekim ayına göre yaklaşık 42 bin artarken, işsizlik ödeneğini alan sayısındaki değişim 5605'tir. Benzer şekilde, kısa çalışma ödeneğinden faydalananların sayısı da yılın son iki ayında yükselme eğilimindedir. Bu dönemde kısa çalışma ödeneği alan kişi sayısı yaklaşık 419 bin artarak 1,4 milyona ulaşırken, ödenek miktarı da Kasım-Aralık ayları toplamında 3,7 milyar TL'dir (Şekil 18).

Şekil 18. İşsizlik ödeneği ve kısa çalışma ödeneği uygulamaları (Ocak - Aralık 2020)

Kaynak: İŞKUR ve TEPAV